

Historického spolku Liechtenstein

Č. I SRPEN 2020 ROČNÍK 8

180. VÝROČÍ NAROZENÍ KNÍŽETE JANA II. Z LIECHTENSTEINU

Jeden z největších evropských mecenášů své doby kníže Jan II. z Liechtensteinu se narodil na zámku Lednice 5. října 1840. Špičkové vzdělání v národním hospodářství a technice získal na univerzitách ve Vídni, v Bonnu, Karlsruhe, Bruselu a Paříži.

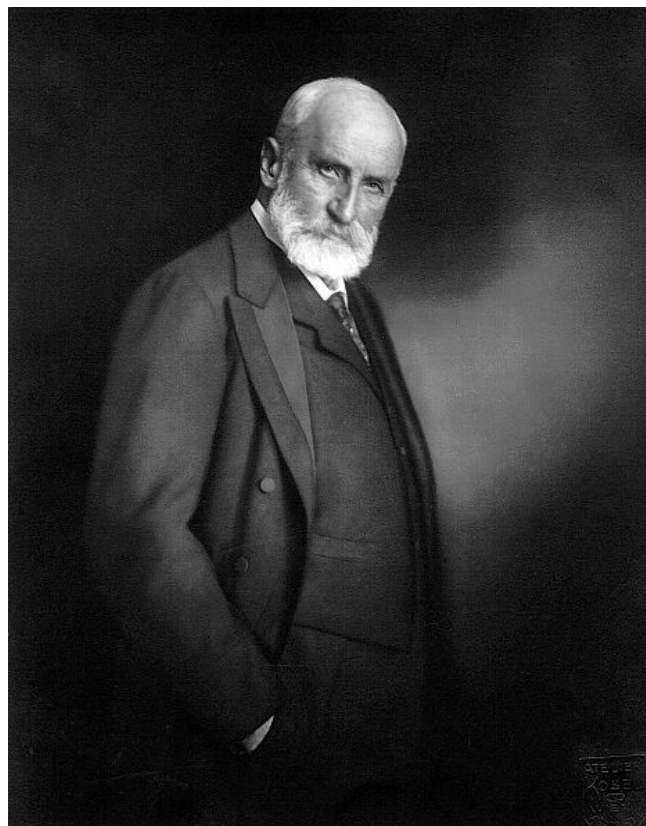
V roce 1858, v době svých studií v Německu, převzal vedení rodu po svém zemřelém otci knížeti Aloisi II., ale před završením studií pověřil vládou svou matku kněžnu Františku, rozenou hraběnku Kinskou. Matčino apartmá na zámku v Lednici nechal po její smrti pietně beze změn, takže si ho i dnes můžeme prohlédnout v jeho původní podobě.

Díky své inteligenci, výborným znalostem ekonomiky, kultury a sociálnímu citění, i diplomatickým schopnostem, se svých vladařských povinností zhostil na výbornou. Jako vynikající ekonom skvěle řídil svá panství na Moravě, v Čechách a v Rakousku a zasloužil se o zlepšení hospodářské situace v Lichtenštejnsku podporou zavádění lehkého průmyslu. O politickou kariéru se nezajímal, dal přednost správě svěřeného majetku, vědě a umění. Již roku 1862 mu císař udělil řád Zlatého rouna.

Seznam darů a založení různých institucí knížetem Janem II. je nesmírně dlouhý. Např. v roce 1873 založil ve Valticích ovocno–vinařskou školu a roku 1895 *Vyšší ovocnářskou a zahradnickou školu v Lednici*. V roce 1912 vytvořil „*Ústav pro zušlechťování rostlin knížete Jana z Liechtensteinů J. G. Mendela v Lednici na Moravě*“. V roce 1985 se ústav stal Zahradnickou fakultou Vysoké školy zemědělské v Brně, dnes Mendelovy univerzity.

Nemalou pozornost Jan II. věnoval umění a historii. Svého vychovatele Jacoba von Falckeho a ředitele rodové galerie Johanna Dallingera von Dalling nechal sepsat a nově uspořádat rodinné sbírky umění.

Kníže dával přednost jejich kvalitě před kvantitou, takže do roku 1885 se jejich počet zmenšil z 1451 na 839 kusů. Stejnou pozornost věnoval i kvalitnímu nábytku ve výstavních sálech. Jan II. uvažoval i o stavbě budovy nové umělecké galerie ve Vídni nedaleko Hofburgu. (dochovaly se její plány).

Jako znalec umění se zaměřoval především na hodnotná díla italského a nizozemského umění 14. až 16. století. Do knížecích sbírek nakoupil mnoho italských deskových obrazů a soch z období renesance, svatební truhly, tzv. cassone, a italskou majoliku. Obdivoval také benátské malířství 18. století a sbíral první kolekce evropských porcelánek. Soudobé umění a umělce podporoval tím, že kupoval jejich díla nebo jim platil studijní cesty do zahraničí. Velké částky věnoval na archeologický výzkum (např. profesora J. L. Píče u Radimi ve středních Čechách).

Kníže se také zasloužil o opravu a romantickou rekonstrukci řady památek, které jeho rod vlastnil. Např. v roce 1886 začal opravovat hrad Šternberk na Moravě a později i hrad Vaduz v Lichtenštejnsku a „kolébku rodu“ gotický hrad Liechtenstein ležící jižně nedaleko Vídně. V roce 1852 kníže Jan II. nabídl zámek Úsov a jeho revír pro zřízení první lesnické školy na Moravě a ve Slezsku a škola zde byla otevřena již 3. 10. 1852. Později v roce 1898 zde umístil lesnické a lovecké muzeum s bohatými sbírkami.

Portrét prince Jana na bílém poníkovi, Friedrich von Amerling 1845, Liechtenstein. The Princely Collections

V roce 1903 kníže Jan II. vyhlásil první přírodní rezervaci na Moravě, v dnešní chráněné krajinné oblasti Jeseníků Šerák-Keprník - tzv. Liechtensteinský prales (172 hektarů). Rozkládal se mezi Šerákem a Keprníkem na území dnešní Národní přírodní rezervace a jeho účelem bylo chránit unikátní horský prales, s vrchovišti se zajímavými a charakteristickými rostlinnými druhy.

V roce 1909 vyhlásil ochranný režim na Javořině, která je tvořena lesy pralesovitého charakteru pod Velkou Javořinou, nejvyšším vrcholem Bílých Karpat. Další rezervace byly vyhlášeny také ve Vrpači (Litovelské Pomoraví) nedaleko loveckého zámku Nové Zámky u Litovle a v tzv. Milovickém lese (Pálava).

V 90. letech 19. století ve Starém Městě vznikl jeden z prvních lyžařských spolků, zásluhou zapáleného turisty a továrníka Hermana Buhla. Již v roce 1907 začaly přípravy na vybudování horské chaty na jihovýchodním svahu Králického Sněžníku v nadmořské výšce 1.375 metrů. Pro její stavbu poskytl kníže Jan II. pozemek za symbolické nájemné 4 koruny ročně. Současně souhlasil, aby horská chata nesla jeho jméno.

Chata byla otevřena v roce 1912. Byla v ní v přízemí jídelna a dva velké pokoje, 11 pokojů v prvním patře a společná noclehárna pro 90 osob v podkroví.

Mecenášství kníže prokázal mnohokrát za svůj život, a to nejen jako kupec nebo objednatel obrazů a soch pro knížecí sbírky, mnoho uměleckých děl daroval veřejným institucím nebo jim jejich nákup zaplatil. Např. Akademické galerii ve Vídni věnoval více než 40 obrazů, císařské sbírce daroval rakouské gotické deskové obrazy, více než padesát obrazů vídeňských malířů věnoval do sbírek města Vídně. Z českých zemí uveďme jeho dar tehdejšímu Provinciálnímu muzeu v Praze, kterému věnoval obrazy Franze Halse a obrazy holandských mistrů 17. století nebo dary tapisérií, obrazů, keramiky a dalších děl pro Slezské zemské muzeum v Opavě (stavbu jeho nové budovy kníže významně podpořil).

Tyto dary byly otázkou přesvědčení a výchovy tehdejší špičky společnosti, které ve prospěch zemských muzeí, galerií nebo divadel věnovaly ohromné finanční prostředky nebo dary uměleckých děl, sbírek přírodnin nebo celé knihovny.

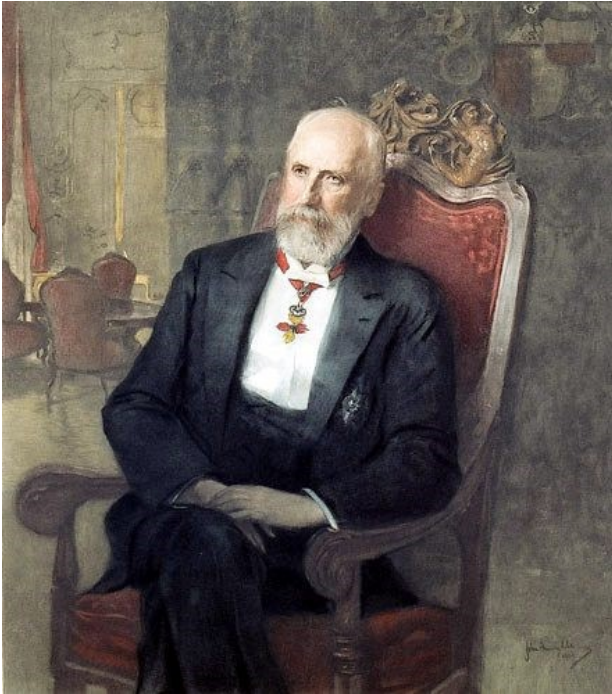
Kníže Jan II. podpořil také mnoho staveb na svých panstvích, i mimo ně. Např. v Poštorné nechal postavit kostel a školu, další kostel nechal postavit v nedalekém Katzlsdorfu. Byl jedním z iniciátorů založení Vlnařské školy ve Valticích, finančně podpořil zdejší stavbu městských lázní (1911–1912) nebo zavedl do Valtic telegraf a telefon (od 1. 4. 1910). V roce 1909, při příležitosti 50. jubilea vlády knížete Jana II z Lichtenštejna, byla na jeho náklad postavena moderní tzv. jubilejní nemocnice ve Valticích se 100 lůžky.

Další velkou nemocnici vybudoval v letech 1909-1912 v Krnově. Po říjnu 1918 svůj název „Fürst Johann II. von und zu Liechtenstein – Krankenhaus der Stadt Jägerndorf (mit Öffentlichkeitsrecht)“, v českém jazyce: „Knížete Johanna II. z a k Liechtensteinu - nemocnice města Krnova (veřejnoprávní)“ už pochopitelně nést nemohla. Na své náklady nebo s pomocí významného daru, podpořil stavbu mnoha mateřských, obecních a vyšších škol nebo radnic na svých panstvích.

Nemocnice knížete Jana II. v Krnově

Další oblastí, které se věnoval, byl vědecký výzkum. Podporoval řadu vědeckých institucí jako např. Farmakologický ústav vídeňské univerzity a Akademií věd ve Vídni (ročně cca dnešních 20 mil. Kč).

Kníže Jan II. z Liechtensteinu, 1908, József Árpád Koppay, Liechtenstein. The Princely Collections

Kníže rovněž finančně podporoval vydávání knih o historii a umění. Na archeologické výzkumy v Malé Asii věnoval celkem 58.000 zlatých. Kníže Jan II. zlepšil pracovní a platové podmínky pro své zaměstnance a finančními dary pomohl mnoha lidem a charitativním organizacím.

Na dobročinné účely ročně vydal okolo 7 milionů tehdejších korun, což byla na svou dobu velmi vysoká částka (dnes cca 100 mil. Kč). Tomu by odpovídala informace, že při 50. výročí jeho vlády ústřední účtárna spočítala, že kníže Jan II. Dobrotivý věnoval na charitativní účely, dary a dotace 73,5 milionů tehdejších švýcarských franků.

Kníže jako hlava státu

Na jeho podnět byl znovu romanticky přestavěn hrad Liechtenstein nedaleko Vídně („kolébka rodu“) a romanticky byl upraven také hrad Vaduz v Lichtenštejnsku. Jan II. dal v roce 1862 lichtenštejnskému knížectví moderní ústavu (změnila se ještě v letech 1918 a 1921), snížil daně a v roce 1868 zrušil jeho armádu. O čtyři roky později byla do Lichtenštejnska zavedena železnice. Ve 2. polovině 19. století kníže podpořil rozvoj lehkého průmyslu v Lichtenštejnsku (zejména textilky) daňovými úlevami, které přilákaly investory ze zahraničí.

Za první světové války zachoval kníže neutralitu a po roce 1918 se místo na Rakousko-Uhersko začal orientovat na Švýcarsko. To od 27. 10. 1919 zastupuje knížectví v těch zemích, ve kterých nemá své zastupitelské úřady.

O čtyři roky později v roce 1924 uzavřelo Lichtenštejnsko se Švýcarskem celní a hospodářskou unii a švýcarský frank nahradil rakousko-uherskou korunu jako národní měnu. Lichtenštejnští občané přišli po I. světové válce o téměř všechny své úspory, protože je měli uloženy v hyperinflaci znehodnocené rakousko-uherské měně. Bez peněz byla i státní pokladna.

Pomocnou ruku poskytl své trpící zemi kníže Jan II. Půjčil lichtenštejnské vládě bezúročně 500.000 švýcarských franků. Navíc dal na své náklady dovážet ze Švýcarska potraviny, které byly bezplatně distribuovány obyvatelům alpského knížectví. Kníže také ve 20. letech 20. století spolufinancoval stavbu protipovodňových hrází okolo Rýna. Protože příjmy rodu z Československa se podstatně snížily díky první pozemkové reformě (zabráno bylo cca 60 % půdy), kníže Jan neváhal prodat některé rodinné klenoty (pravděpodobně i původní zlatou knížecí korunu ze 17. století), aby získal potřebné devizy.

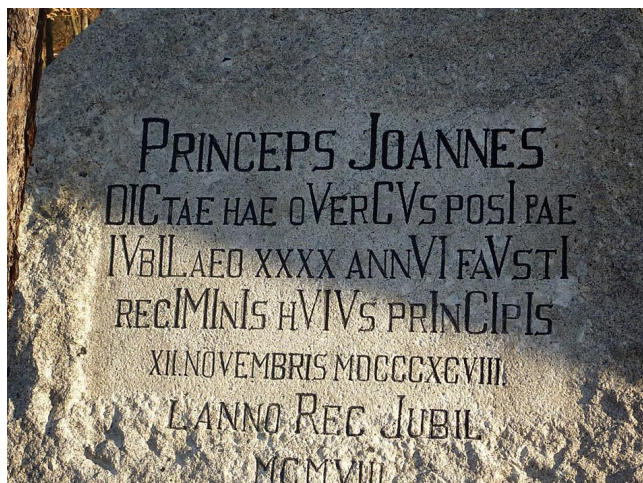
Kníže Jan II. vydal v roce 1912 první lichtenštejnskou poštovní známku. Do té doby byly používány služby c. a k. pošty Rakousko-Uherska. V důsledku rozpadu habsburské monarchie po I. světové válce uzavřelo v roce 1920 Lichtenštejnsko smlouvu o poštovní unii se Švýcarskem. Ta mu dala možnost vydávat vlastní poštovní známky.

Jan II. se stal nejdéle vládnoucím evropským panovníkem. Svě zemi vládl plných 71 let, o 3 roky déle než císař František Josef I., o 7 let déle než královna Viktorie a o tři měsíce déle, než do té doby nejdéle vládnou monarcha v Evropě – francouzský král Ludvík XIV. Jeho dlouhou a úspěšnou vládu připomněly tzv. jubilejní kameny, které byly budovány na všech panstvích při příležitosti 40 let jeho vlády (v ČR jich je okolo sta). O deset let později k nim byly přidány tabulky oslavující 50. výročí vlády. Po vzniku Československa již nebyly žádné oslavy pořádány, republika šlechtě nepřála.

Kníže Jan II. zůstal svobodný, a tak po jeho smrti 11. února 1929 na zámku ve Valticích stanul v čele rodu jeho o 13 let mladší bratr František I. (1853-1938). Jan II. byl předposledním vládnoucím knížetem z Liechtensteinu, který byl pohřben v rodinné hrobce ve Vranově u Brna.

Zámek Valtice na pohlednici ze zač. 20. století

Jubilení kámen knížete Jana II. z Liechtensteinu, Vyžlovka u Kostelce nad černými lesy

JUDR EMIL SOBIČKA HRDINOU ČAK

Česká advokátní komora v pátek 18. září 2020 v Brně uspořádala vernisáž výstavy **Advokáti proti totalitě**. Výstava navazuje na výstavu, která se vloni v září konala v Praze.

Mezi hrdiny bojujícími proti totalitě je zařazen i přední pražský advokát JUDr. Emil Sobička (1908-1990). V době nacistické okupace bojoval proti nacistickému režimu, za pražského povstání v květnu 1945 bojoval se zbraní v ruce na barikádách.

V letech 1945-1948 zastupoval vládnoucího knížete Františka Josefa II. z Liechtensteinu ve sporech týkajících se nezákonné konfiskace majetku občanů neutrálního státu a dokonce i hlavy státu. V tom mu pomáhal i jeho strýc profesor František Weyr, spoluautor první československé ústavy, první děkan právnické fakulty a rektor Masarykovy univerzity v Brně a jeden ze sloupů našeho práva, jehož právní teorie se vyučuje dodnes.

JUDr. Sobička téměř dosáhl zrušení konfiskačních vyhlášek, nebýt zásahu komunistického ministra Julia Ďuriše, který v létě 1947 prosadil odklad veřejného jednání Nejvyššího správního soudu ČSR „na neurčito“. Neudržitelnost konfiskace majetku občanů neutrálního státu, kteří nekolaborovali s nacisty, si uvědomovala ministerstva financí a zahraničních věcí, která ještě v únoru 1948 jednala o jejich odškodnění. Komunistický ozbrojený převrat tomu však zabránil.

Není proto překvapující, že advokátní kancelář JUDr. Emila Sobičky byla po komunistickém puči v únoru 1948 nezákonně zrušena mezi prvními. Doktor Sobička poté nesměl vykonávat svou advokátní profesi. V roce 1954 byl ve vykonstruovaném procesu odsouzen na 20 let vězení za špionáž. Propuštěn na svobodu byl v roce 1960 a poté pracoval v dělnických profesích. Plně rehabilitován byl po roce 1990.

Advokát Liechtensteinů JUDr. Emil Sobička

VÝROČÍ PRINCE KARLA ALFRÉDA

Před 110 lety dne 16. srpna 1910 se narodil mladší syn prince Aloise z Liechtensteinu (1869-1955) a Alžběty Amálie arcivévodkyně Rakouské (1878-1960). Karel Alfréd (16. 8. 1910 - 17. 11. 1985) se narodil jako třetí z osmi dětí a jako druhý syn. Jeho starší bratr a budoucí vládnoucí kníže prince František Josef II. (16. 8. 1906-13. 11. 1989) se narodil ve stejný den, jako Karel Alfréd, ale o šest let dříve.

Princ Karel Alfréd z Liechtensteinu

Když vládnoucí kníže František Josef II. přesídlil po anšlusu Rakouska (12. 3. 1938) do Vaduzu, aby tím vyjádřil svůj nesouhlas s anšlusem a posílil pozici neutrálního Lichtenštejnska vůči tzv. Třetí říši, jmenoval svého bratra Karla Alfréda generálním zmocněncem pro správu majetku v okupovaném Rakousku a Československu.

Společně s ústředním ředitelem správy lichtenštejských statků (sídlila v Olomouci) JUDr. Františkem Svobodou, pomáhal perzekuovaným zaměstnancům a jejich rodinám, zabránil propouštění českých pracovníků.

Když komunistický ministr zemědělství Julius Ďuriš, společně s ministrem vnitra Václavem Noskem (rovněž komunistou) označil lichtenštejské občany lživě za Němce, byl majetek 39 občanů neutrálního Lichtenštejska nezákonně zkonfiskován na základě zneužití Benešových dekretů, které se jich právně vůbec netýkaly (měli národnost Lichtenštejskou). Stalo se tak na rozdíl od občanů německé národnosti Švýcarska, Švédska, spojeneckých států nebo dokonce občanů Rakouska, kteří i bojovali za Německo.

Ve spolupráci s předním pražským advokátem JUDr. Emilem Sobičkou pak princ Karel Alfréd usiloval o zrušení konfiskačních vyhlášek. V létě 1947 Nejvyšší správní soud dokonce připravoval zrušení konfiskačních vyhlášek, ale ministr zemědělství J. Ďuriš prosadil odložení veřejného jednání soudu na „neurčito“. Po komunistickém převratu byl princ Karel Alfréd donucen úřady z Československa odjet.

Později se princ Alfréd rozhodl vystudovat medicínu na vídeňské univerzitě, kterou absolvoval na výtečnou. Dne 17. února 1947 se ve Vídni oženil s arcivévodkyní Agnes Rakouskou (1928-2007). Narodili se jim tři synové (Dominik, Andreas, Gregor) a čtyři dcery (Alexandra, Maria-Pia, Katharina, Brigitta). V českých zemích je z nich nejznámější její Jasnost Maria-Pia Kothbauer princezna Liechtenstein, která je od roku 2000 mimořádnou a zplnomocněnou velvyslankyní Lichtenštejska v Rakousku a u úřadů OSN ve Vídni a OBSE. Od 11. dubna 2011 je velvyslankyní i pro Českou republiku (se sídlem ve Vídni).

LICHTENŠTEJSKO PODALO STÍŽNOST NA ČESKOU REPUBLIKU

Lichtenštejská vláda se na svém zasedání dne 18. srpna 2020 usnesla, že podává u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku mezistátní stížnost, aby zajistila suverenitu své země. Ta podle ní není v současnosti v České republice v dostatečné míře respektována. Pozadí tvoří aktuální rozsudek Nejvyššího soudu, kterým jsou lichtenštejským státním příslušníkům opět upřena jejich základní práva s odůvodněním, že je třeba považovat je v důsledku aplikace dekretů prezidenta republiky z roku 1945 za Němce. Jejich opětovná aplikace v roce 2020 se rovná zjevnému nerespektování suverenity Lichtenštejska a osobní identity jeho státních příslušníků. Lichtenštejsko se proti tomu postavilo a zdůrazňujíc svou suverenitu využívá jako právní prostředek mezistátní stížnost, která je zakotvena v Evropské úmluvě o lidských právech.

Nepřípustné označení lichtenštejských státních příslušníků za osoby německé národnosti od roku 1945 je v české legislativě opakovaně uplatňováno jako základ rozsudků v jejich neprospěch. Předmětem aktuálního právního sporu jsou rozsudky a opatření českých správních orgánů a soudů, které byly podniknuty od roku 2014. Nadaci Knížete z Lichtenštejna byla tehdy bez předchozího upozornění doručena žaloba českého úřadu, která nakonec vedla k vymazání Nadace z katastru nemovitostí coby vlastníka pozemků v České republice. Vlastnická práva k těmto pozemkům přitom existovala po staletí a katastrem byla potvrzena teprve v roce 2013. Zdůvodněno to bylo prokazatelně nepravdivým tvrzením, že se kníže František Josef II. přihlásil k německé národnosti ve smyslu dekretů prezidenta republiky. České soudy prohlásily, že nejsou příslušné, aby přijaly důkaz o tom, že tomu tak nebylo, přestože byl důkaz k dispozici v listinné formě.

Ústavní soud České republiky ve svém konečném rozhodnutí ze dne 20. února 2020 tento nepřijatelný postup, kdy je s lichtenštejskými státními občany nakládáno jako s Němci, nekorigoval. V roce 2020 tak byla potvrzena nesprávná aplikace dekretů prezidenta republiky z roku 1945 a mylné označování lichtenštejských státních občanů za etnické Němce. Postoj a postup českých úřadů a soudů má důsledky pro více než dvě desítky dalších řízení s lichtenštejskými občany. Znamená to pro ně, že v souvislosti s majetky v České republice z doby před rokem 1945 nemohou uplatnit své nároky, protože jsou považováni za Němce.

V případě jiných neutrálních států, například Švýcarska, byla Česká republika v předchozích dekáдах ochotna vyjednat v otevřených otázkách podobné povahy bilaterální řešení. S Lichtenštejskem však nikdy nebyly vedeny rozhovory o otevřených majetkoprávních otázkách. Odmítavý postoj České republiky k vedení rozhovorů poškozujíc právní nástupce všech 29 lichtenštejských státních příslušníků, kterým byl na území dnešní České republiky nezákonně zabaven majetek a odepřeno odškodnění.

Knížecí dům rozhodnutí vlády podpořil. „Postoj, který v současnosti Česká republika vůči Lichtenštejsku a jeho státním příslušníkům zaujímá, se ve zcela zásadních oblastech nevyznačuje takovým respektem, s jakým spolu mají rovnoprávné suverénní státy v Evropě - v souladu s mezinárodním právem - jednat. Pro Knížectví není tato situace z hlediska politické suverenity akceptovatelná.“

HSL OSLAUVJE SVÉ DESÁTÉ JUBILEUM

Předseda HSL Ing. Pavel Juřík

Historický spolek Liechtenstein vznikl v prosinci 2009. Za 10 let své existence jeho členové zorganizovali nebo navrhli desítky akcí na celém území ČR. Na prvním místě to byla první mezinárodní konference o rodu Liechtensteinů, která se konala v roce 2010 v Olomouci. Následovaly výstavy v Mikulově, Kostelci nad černými lesy, Opavě, Hodoníně nebo Kolíně.

Měli jsme čest zorganizovat řadu návštěv členů knížecí rodiny do České republiky, ať již se jednalo o vernisáže výstav, křty publikací nebo návštěvy památek. Řada publikací, desítky článků našich členů v odborném i denním tisku, přednášky na konferencích, Zpravodaj HSL a více než 400 článků na internetových stránkách spolku vždy přinášely pravdivé a aktuální informace o historii i současnosti vztahů mezi Českou republikou, rodem Liechtensteinů a Lichtenštejnem. Práce předsedy HSL byla v roce 2011 oceněna *Komandérským křížem Řádu za zásluhy Knížectví Lichtenštejn*.

V řadě případů se ukázal výzkum a jeho prezentace členy spolku jako přínosný i pro knížecí rodinu. Např. objev neznámých informací o mimořádné mecenášce doby baroka vévodkyni Marii Terezii Savojské, dceři knížete Jana Adama I. z Liechtensteinu. Pro obě strany se ukázal překvapující i rozsah a význam dělostřelecké reformy maršála Josefa Václava z Liechtensteinu pro české země i celou monarchii. „Jeho“ dělostřelectvo se významně zasloužilo o první porážku pruského krále Friedricha II. v bitvě u Kolína 18. 6. 1757.

I v dalších letech bude HSL podporovat výzkum společné historie a publikování jeho výsledků. Blíží se 400. výročí příchodu Liechtensteinů do řady českých a moravských měst a do Vévodství krnovského (2022-2023) nebo 250. výročí úmrtí maršála Josefa Václava a vévodkyně Marie Terezie Savojské. HSL tedy čeká mnoho zajímavé práce.

260. VÝROČÍ NAROZENÍ POLNÍHO MARŠÁLA JANA I. Z LIECHTENSTEINU

Dne 6. června 2020 jsme si připomněli 260. výročí narození jedné z nejvýznamnějších a veřejnosti nejznámějších osobností rodu Liechtensteinů, polního maršála Jana I. knížete z Liechtensteinu (26. června 1760 Vídeň - 20. dubna 1836 Vídeň). Po předčasné smrti svého bratra Aloise I. roku 1805 se stal hlavou rodu a Lichtenštejnského knížectví.

Polní maršál Jan I. z Liechtensteinu

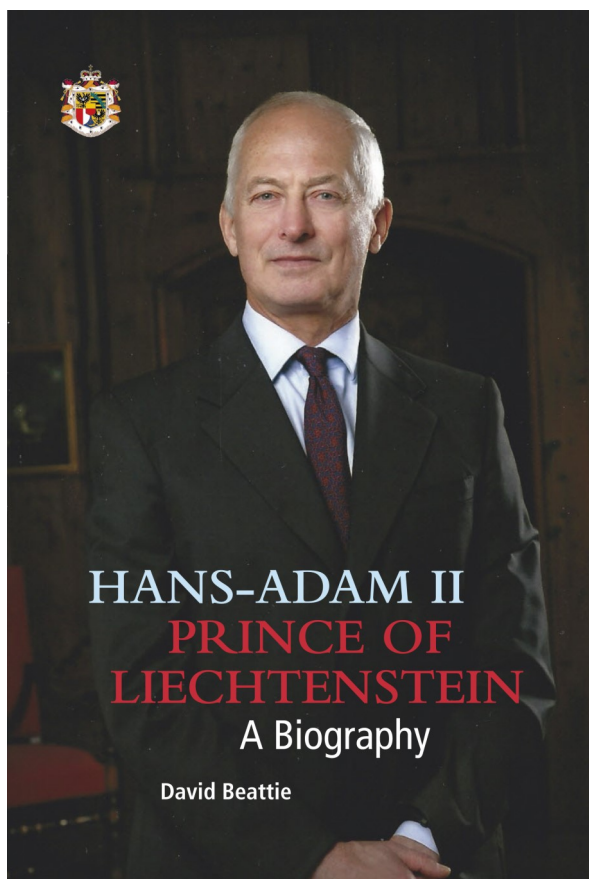
Kníže byl skvělý diplomat a vynikající vojevůdce, kterého si vážil i jeho protivník francouzský císař Napoleon Bonaparte. V červnu se 1790 proslavil v bojích o pevnost Cetyni v Černé Hoře, za což byl vyznamenán rytířským křížem Řádu Marie Terezie. Do hodnosti generálmajora byl povýšen v roce 1794 za odvážný útok na tábor francouzské armády u Mauberge. Další úspěchů dosáhl např. v bitvách u Würtzburgu, Rastattu, Wagramu a Aspern.

Vyznamenal se v bitvě u Slavkova (2. 12. 1805), kde zabránil ještě větším ztrátám spojenců, které zavinila špatná příprava a velení bitvy, zejména ze strany ruského cara. Po prohrané bitvě uzavíral s Francií příměří a tzv. Bratislavský mír. Později podepisoval za císaře i tzv. Schönbrunský mír.

Jeho manželství s lantkraběnkou Josefou Sophií zu Fürstenberg-Weitru (1776-1848) bylo velmi šťastné a bylo obdařeno 13 potomky. Kníže pokračoval ve stavbě Lednicko-valtického areálu a klasicistně přestavěl a rozšířil knížecí hrobku ve Vranově u Brna.

BIOGRAFIE KNÍŽETE HANSE-ADAMA II.

Při příležitosti 75. narozenin vládnoucího knížete Jeho Jasnosti Hanse-Adama II. z Liechtensteinu (*14. 2. 1945, Curych) vydalo nakladatelství van Eck Verlag v Schaanu jeho autorizovaný životopis.

Autorem zajímavého životopisu je renomovaný historik a bývalý velvyslanec Velké Británie ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku Davide Beattie. Kniha vyšla v dubnu t. r. v angličtině, připravuje se i německé vydání. Z jeho textu vybíráme:

„Přes svůj původ, jeho úspěchy nepřicházely snadno. Po celá staletí byla rodina Liechtensteinů v centru dění habsburské monarchie, které poskytovala vojevůdce, státníky a diplomaty. Rodina díky svým schopnostem shromáždila jmění, které dvakrát ztratila a znovu ho obnovila. To jí umožnilo vybudovat nejvýznamnější soukromou sbírku uměleckých děl v Evropě, propagovat zemědělství a vědy a rozvíjet rozsáhlé sociální a charitativní činnosti.

V roce 1945 Liechtensteinové ztratili téměř všechny zdroje svého příjmu, díky konfiskaci majetku v Československu (na základě komunisty zneužitých Benešových dekretů). Majetek v Rakousku byl poškozen okupací a válečnými událostmi a na dalších 10 let byl součástí sovětské okupační zóny (zámek Neues Liechtenstein u Vídně byl Rudou armádou vyrabován a zdevastován a později musel být prodán) ...“ Více v knize ...

www.vaneckverlag.li

KNIHA O KNÍŽETI FRANTIŠKU I.

HSL dojednal české vydání knihy profesorky vídeňské univerzity Mag. Marije Wakounig „*Franz I, der Grand-signeur der Diplomatie*“. Životopis knížete Františka I. přináší dosud neznámé informace o velvyslanci Rakousko-Uherska v Petrohradu, který se snažil obnovit spojení s Ruskem, i o jeho životě po návratu do Vídně nebo jako hlavy rodu a státu v letech 1927-1938. O datu českého vydání Nakladatelstvím Lidové noviny budeme včas informovat.

Princ František I. v diplomatické uniformě

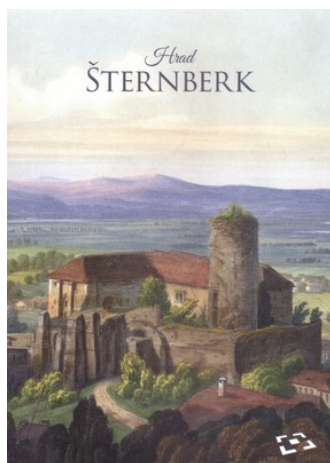
KNIHA O MARIII TEREZII SAVOJSKÉ

V říjnu 2019 vydalo nakladatelství Lidové noviny publikaci o životě a odkazu štědré a mecenášky na Černokostelecku a ve Vídni vévodkyni Marii Terezii Savojské (1694-1772), rozené princezně z Liechtensteina.

Editorem tohoto objeveného titulu je Mgr. Petra Oulíková. Výzkum života a díla paní vévodkyně, rozené princezny z Liechtensteinu, zahájila výstava o jejím životě, kterou připravil Ing. Pavel Juřík pro muzeum města Kostelce nad černými lesy v červnu 2011. Jak se uvádí v předmluvě knihy, po zádušní mši za paní vévodkyni a všechny členy rodu Liechtensteinů, kterou v Kostelci nad černými lesy celebroidal Dominik kardinál Duka, arcibiskup pražský projevil zájem o její život a dílo, za který by mohla být i blahorečena.

Historický spolek Liechtenstein poté oslovil profesora PhDr. Jiřího Kuthana, DrSc. s návrhem na odborný výzkum. Jím vedený Ústav dějin křesťanského umění pak skutečně výzkum jejího díla, které je překvapivě rozsáhlé, uskutečnil. Výzkum v českém, moravských a vídeňských archivech přinesl nečekané objevy. Podstatné informace z výzkumu obsahuje uvedená publikace.

www.nln.cz

KNIHA O HRADĚ ŠTERNBERKU

Hrad Šternberk patřil od středověku k nejvýznamnějším panským sídlům na Moravě. Na přelomu 17. a 18. století zakoupil hrad s rozsáhlým panstvím kníže Jan Adam Ondřej z Liechtensteinu.

Neobývaný hrad poničený třicetiletou válkou, chátral až do druhé poloviny 19. století, kdy byl tehdejším majitelem Janem II. z Liechtensteinu přestavěn v historizujících formách. Po přestavbě, obdivované řadou soudobých architektů a historiků umění, sloužil hrad jako jedno z rodových muzeí, ve kterém kníže shromáždil mimořádnou uměleckou sbírku. Připomeňme, že kníže Jan II. svěřil citlivou romantickou přestavbu hradu Šternberk stejnému architektovi, který pro něj přestavěl hrad Vaduz v Lichtenštejnsku - Karlu Gandolphovi Kayserovi.

Publikace o hradu a zámku Šternberk u Olomouce, z pera zkušeného autora PhDr. Michala Konečného, seznamuje čtenáře s dějinami památky. Publikace je doplněna řadou fotografií, dobových vyobrazení a plánů a má celkem 216 stran (cena 190 Kč). K zakoupení je v prodejně nebo na webu NPÚ v Praze nebo na hradě a zámku Šternberk.

www.npu.cz

Dělostřelecké cvičiště maršála Liechtensteina u Týna nad Vltavou "se probouzí"

Jihočeské město Týn nad Vltavou obnovuje významnou vojenskou památku česko-rakouské i evropské historie. Je jím areál bývalé dělostřelecké střelnice, kterou dal v roce 1748 vybudovat polní maršál Josef Václav z Liechtensteinu (1696-1772), který byl v letech 1744-1772 vrchním velitelem císařského dělostřelctva.

Zde byla testována nová generace děl a munice a nová taktika, než byly v roce 1757 zavedeny v celé armádě. Reformované dělostřelctvo se stalo nejlepším v Evropě a rychle ho napodobily další státy.

V Týně nad Vltavou právě probíhá restaurování sousoší "Kalvárie" (340.000 Kč), které zde dala roku 1753 vybudovat císařovna Marie Terezie. Připravuje se naučná stezka a cyklostezka, která turisty a zájemce o vojenskou historii provede areálem střelnice s cvičnou pevností (tři bastiony spojené kurtinou, ravelin a vodní příkop, přibližovací zákopy, terč cvičných střelb tzv. Epolement a další). Práce budou dokončeny do roku 2022, kdy si připomeneme 250. výročí úmrtí maršála Josefa Václava z Liechtensteinu.

Sousoší Kalvárie nyní prochází restaurováním

Historii střelnice a pozdějšího tzv. Velkého depotu připomíná stálá expozice v **Muzeu Vltavotýnska** v bývalém arcibiskupském zámku v Týně nad Vltavou. Zde jsou vystaveny i originální dělové koule nalezené na cvičišti nebo replika velitelského stanu.

Cvičná pevnost na plánu z roku 1766

V nedalekých Českých Budějovicích sídlil Zbrojní úřad a generální štáb dělostřelctva a v Rudolfově byla první dělostřelecká škola ve střední Evropě (zal. 1744). Maršál Liechtenstein také vytvořil moderní výrobu děl a munice, když je soustředil do zbrojních manufaktur. Jedna z nich se nacházela na jeho panství v Adamově u Blanska (NTP Stará huť). Více informací o dělostřelecké reformě maršála Liechtensteina přineseme v některém z příštích čísel Zpravodaje HSL.